

Suositus	1/2024
Ehdotus	A 1975/UVU
Käsittelijä	Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Mietintö vastauksesta suositukseen 1/2024

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi vastauksen suositukseen 1/2024 ja odottaa *poliittista dialogia* pohjoismaisen verosopimuksen yksinkertaistamisesta.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille

että aloitetaan pohjoismaisen verosopimuksen tarkistaminen ja uudistaminen raportin *Työskentely maiden rajojen yli Pohjoismaissa: Ehdotus pohjoismaisten verosääntöjen yksinkertaistamisesta tavoitteena liikkuvuuden edistäminen* pohjalta.

Pohjoismaiden hallitusten vastaus

Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintaa Ruotsin puheenjohtajakaudella 2024 ohjaa visio siitä, että Pohjolan on määrä olla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarkoittaa, että rajat ylittävän työskentelyn tulee olla helppoa Pohjolassa. On selvää, että hyvät edellytykset hybridi- ja etätöihin ovat erittäin tärkeitä liikkuvuuden ja integraation parantamiseksi.

Pohjoismaiden hallitukset ovat perehtyneet raportin ehdotuksiin. Ehdotukset koskevat verotusoikeuden jakautumista verotussopimuksen mukaisesti ja myös maiden sisäistä lainsäädäntöä. Verotussopimusta koskevien ehdotusten osalta mainittakoon, että OECD:ssä on käynnissä aiheeseen liittyvää tärkeää työtä, johon myös Pohjoismaat osallistuvat. Keskustelut koskevat mm. hybridi- ja etätöiden verotuksen periaatteita, ja niihin sisältyvät myös kysymykset kiinteästä toimipaikasta kotona tehtävän työn yhteydessä. Työtä tehdään pääasiassa OECD:n verosopimusmallia kehittävässä työryhmässä. Tätä mallia on käytetty pohjoismaisen sopimuksen pohjana samoin kuin Pohjoismaiden muissa verosopimuksissa. OECD:ssä tehtävällä työllä on hyvät

edellytykset yhtenäistää ja selventää tätä alaa koskevia verosopimussääntöjä, ei pelkästään pohjoismaisella tasolla vaan myös globaalisti.

OECD:ssä käynnissä oleva työ huomioon ottaen Pohjoismaiden hallitukset eivät tällä hetkellä aio avata neuvotteluja pohjoismaisen verosopimuksen uudistamiseksi. Pohjoismaisella tasolla työ kuitenkin jatkuu siten, että rajat ylittävän työskentelyn edellytyksiä parannetaan. Esimerkiksi Ruotsi ja Tanska ovat tehneet uuden Juutinrauma-sopimuksen, jonka tavoitteena on yksinkertaistaa rajatyöntekijöiden mahdollisuuksia etätööhön ja parantaa työmarkkinoiden toimivuutta Juutinrauman alueella. Sekä vastuuministerit että hallitusten virkamiehet tapaavat myös säännöllisesti ja keskustelevat pohjoismaiseen verosopimukseen liittyvistä kysymyksistä. Tässä yhteistyössä käsitellään mm. raportissa esille nostettuja tärkeitä teemoja.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat siksi, ettei suositusta voida toteuttaa.

Valiokunnan näkemykset

Suositukseseen saatu vastaus ei ensi näkemältä vaikuta olevan Pohjoismaiden hallitusten tai Pohjoismaiden ministerineuvoston puolesta kirjoitettu, vaan pelkästään vastaus Ruotsin hallitukselta siitä, miten pohjoismaista yhteistyötä tulisi sen mielestä tehdä.

Johdannossa jo kirjoitetaan, että Pohjoismaiden ministerineuvoston toimintaa Ruotsin puheenjohtajakaudella 2024 ohjaa pääministereiden visio siitä, että Pohjolan on määrä olla maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä.

Millä tavoin visio ohjaa puheenjohtajakauden ohjelman toteutusta?

Suosituksessa annetut vastaukset ovat selkeitä. Vision toteuttamiseksi veroalan ratkaisuja pitää Ruotsin puheenjohtajakauden ohjelman ja Ruotsin hallituksen mukaisesti tehdä Euroopan tasolla tai kahdenvälisesti maiden kesken, eikä hallitustasolla Pohjoismaiden välillä Pohjoismaiden ministerineuvoston kautta.

Vastauksessa kirjoitetaan, että OECD:ssä käynnissä oleva työ huomioon ottaen Pohjoismaiden hallitukset eivät tällä hetkellä aio avata pohjoismaisen verosopimuksen uudelleen neuvottelua.

Vastauksessa ei kuitenkaan kerrota, milloin OECD:n verosopimusmallin arvioidaan valmistuvan ja mitä tavoitteita Pohjoismaiden valtiovarainministereillä on sopimuksen toteuttamisen suhteen Pohjoismaissa. Onko Pohjoismaiden välillä jo olemassa suunnitelma yhteistyön ja koordinoinnin varalta?

Lisäksi on epäselvää, korvaako eurooppalainen sopimus pohjoismaisen verosopimuksen kokonaisuudessaan. Ei ole myöskään saatu vastausta siihen, valmistuuko uusi sopimus ja toimeenpannaanko se ennen vuotta 2030, jotta vision tavoitteet saavutettaisiin.

Hallitus päin vastoin keskittyy jatkossakin kahdenvälisiin ratkaisuihin Pohjoismaissa, mistä esimerkkinä on uusi Juutinrauma-sopimus, jonka hallitus kertoo yksinkertaistavan etätyöskentelyä Juutinrauman alueella. Vastauksessa ei ilmoiteta, tullaanko tämä sopimus korvaamaan uudella eurooppalaisella sopimuksella eikä sitä, onko Ruotsin hallituksen tavoitteena tehdä Juutinrauma-sopimuksen tyyppisiä kahdenvälisiä sopimuksia myös Norjan ja Suomen kanssa, joilla on samoja etätyöskentelyyn liittyviä ongelmia.

Suosituksen tavoite eli pohjoismaisen verosopimuksen tarkistaminen kohdistuu pääasiassa ihmisiin ja yrityksiin, joilla on rajat ylittävää toimintaa Pohjoismaissa, ja nykyisiä sopimuksia kuten pohjoismaista verosopimusta, rajatyöntekijäsopimusta tai Juutinrauma-sopimusta ei ole laadittu mahdollisia tulevia kriisejä silmällä pitäen, kun rajat joudutaan sulkemaan. Tämä kävi selvästi ilmi pandemian aikana, kun rajatyöntekijät joutuivat työskentelemään kotoa käsin aivan eri edellytyksin.

Valiokunnan mielestä Pohjoismaissa pitää olla ainoastaan yksi verosopimus ja maat päättävät mitä sopimusta sovelletaan. Tämä helpottaisi kaikkien työntekijöiden, työnantajien ja viranomaisten tilannetta Pohjoismaissa.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa, että järjestetään poliittinen dialogi Pohjoismaiden valtiovarainministerien kanssa Pohjoismaiden hallitusten suositukseen antaman vastauksen selkeyttämiseksi.

Maarianhaminassa 17. syyskuuta 2024

Jani Kokko (sd.)

Kim Aas (S)

Mirja Räihä (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Stein Erik Lauvås (A)

Ann-Sofie Alm (M)

Lars Püß (M)

Liv Kari Eskeland (H)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Markku Siponen (kesk.)

Ann-Christine Frohm (SD)

Minna Reijonen (ps.)

Erling Eidesgaard (T)

Orrí Páll Jóhannsson (VG)

Tor André Johnsen (FrP)

